

Ph.d.er er eftertragtede og samfundsnyttige

Bragt i Politiken, 1. maj 2015

Af Thomas Bjørnholm, prorektor for forskning og innovation

For tiden raser en debat om ph. d.-uddannelsen i Danmark, og man kunne få det indtryk, at de uddannes til ingen nytte og arbejdsløshed.

Det er heldigvis ikke tilfældet. En ny registerundersøgelse, som Københavns Universitet har foretaget, viser, at 81 procent af vores dimittender er i arbejde 4 uger efter endt ph. d. - og halvdelen allerede efter 14 dage.

Det er selvfølgelig glædeligt for så mange ph. d.-dimittender, at deres kompetencer hurtigt kommer i spil. Men det er også meget glædeligt for samfundet, at dedikerede og højt kvalificerede talenter kan styrke vidensniveauet og innovationen på danske arbejdspladser.

Det er et godt udgangspunkt. For antallet af færdiguddannede ph. d. er vil stige de kommende år via den kapacitetsopbygning af forskerstyrken, som er igangsat på de danske universiteter. Erhvervslivet har med rette efterspurgt endnu mere højtuddannet arbejdskraft, og på Københavns Universitet har vi mere end fordoblet vores optag af ph. d. er fra tæt på 500 i 2006 til næsten 1.000 i 2014.

Tendensen er tilsvarende på landets andre universiteter. En så markant investering i talentmasse vil naturligvis sætte sit præg på arbejdsmarkedet.

Københavns Universitet har i perioden 2008-12 uddannet 2.431 ph. d. er - 80 procent inden for sundheds- og naturvidenskaberne og 20 procent inden for humaniora og samfundsvidenskaberne. På linje med en ny analyse af ph. d.-området fra Dansk Industri viser vores undersøgelse, at størstedelen af ph. d.erne finder deres første ansættelse i den offentlige sektor.

Det er ikke overraskende.

Ph. d.-graden kan stadig være det indledende skridt til en forskerkarriere ved et universitet. Samtidig er de danske hospitaler den første naturlige arbejdsplads for en stor del af de mange sundhedsvidenskabelige ph. d. er.

Ikke desto mindre ser vi meget gerne, at endnu flere med en ph. d.-uddannelse får job i private virksomheder. Den primære beskæftigelse for ph.

d. er i den private sektor handler nemlig om innovation og udvikling - lige præcis det, som danske virksomheder skal leve af i fremtiden.

Samtidig styrker ph. d. erne virksomhedernes forbindelse til universiteterne.

Det kan bane vej for mere samarbejde, der igen øger innovationskraften og chancerne for at udvikle nye produkter og services. Uddannelses- og Forskningsministeriet har dokumenteret, at virksomheder med mindst én ph. d. er ansat i gennemsnit har ca. 30 procent højere arbejdsproduktivitet end andre virksomheder.

Lav ledighed og øget produktivitet er dog ikke de eneste samfundsnyttige parametre.

De ph. d.-studerende er et uundværligt aktiv i de forskningsmiljøer, hvor de er ansat under deres uddannelsesforløb.

Ph. d.-satsningen handler også om at øge forskningskapaciteten og forskningskvaliteten på de danske universiteter.

På Københavns Universitet rekrutterer vi talenter fra hele verden til vores ph. d.-stillinger. I 2014 var ca. 30 procent af vores nyindskrevne ph. d.-studerende fra udlandet. Denne udveksling af viden og talent er essentiel for et universitet, der ønsker at være blandt verdens allerbedste.

Det er med til at sikre, at universitetets forskning fortsat har den højeste internationale kvalitet. Hertil kommer, at de udenlandske ph. d.-dimittender er livslange ambassadører.

At vores undersøgelse så viser, at 70 procent af de udenlandske ph. d. er bliver i Danmark, hvor de kan fortsætte med at bruge deres talent og ekspertise, er en ekstra gevinst.

Ph. d.-dimittenderne har altså gode jobudsigter, de er uundværlige i universitetets bestræbelse på at udbygge både forskningskapacitet og -kvalitet, og de er brobyggere i en global forskningsverden.

Den danske ph. d.-satsning er helt rigtig, men selv et godt udgangspunkt skal forbedres. De foreløbige reaktioner fra dansk erhvervsliv prioriterer et højt fagligt niveau i ph. d.-uddannelserne samt en styrkelse af deres erhvervsrelevans.

Vi deler de prioriteringer og ser gerne, at mulighederne for at styrke kvaliteten i ph. d.-uddannelserne forbedres. Eksempelvis igennem modeller, der fremmer

en tidlig talentudvikling og sikrer muligheden for uforstyrret at udvikle det forskningstalant i et længerevarende sammenhængende forløb.